

Lithuanian translation of
Beating cervical cancer
Information for girls in Years 11 and 12, aged 14–16

Kova su gimdos kaklelio vėžiu Informacija 14–16 metų amžiaus mergaitėms – 11 ir 12 klasių moksleivėms

Padėkite sau

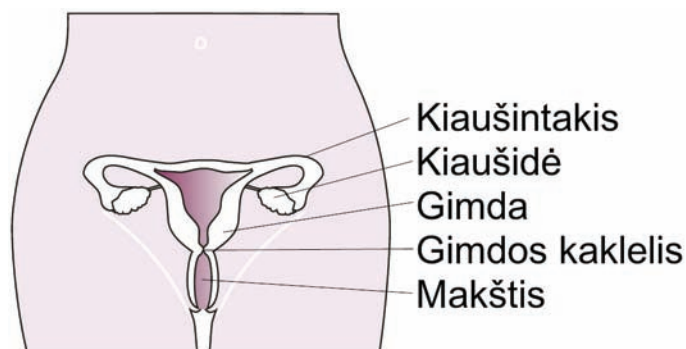
Viskas, ką reikia žinoti apie vakciną, padedančią apsisaugoti nuo žmogaus papilomos viruso (ŽPV) ir dažniausiai jo sukeltos ligos – gimdos kaklelio vėžio.

Esminė informacija apie skiepimąsi ŽPV vakcina 14–16 metų mergaitėms

Šiame lapelyje pateikiama informacija apie (injekcinę) vakciną, kuria galima pasiskiepyti ir tokiu būdu ateityje apsisaugoti nuo gimdos kaklelio vėžio. Išsamesnę informaciją rasite adresu www.helpprotectyourself.info

Gimdos kaklelio vėžys

Gimdos kaklelio vėžys atsiranda kaklelyje (siaurojoje gimdos dalyje – žr. schema). Jį sukelia virusas, vadinamas žmogaus papilomos virusu arba ŽPV. Gimdos kaklelio vėžys yra sunki liga, nuo kurios JK kasmet miršta apie 1000 moterų.

Kas yra ŽPV ir kaip jis plinta?

Egzistuoja daugiau kaip 100 žmogaus papilomos viruso tipų, tačiau tik 13 jų sukelia vėžį. Šis virusas yra labai paplitęs; juo galima užsikrėsti per lytinius veiksmus su kitu asmeniu, kuris šiuo virusu jau yra užsikrėtęs. Viename ar kitame gyvenimo tarpsnyje ŽPV virusu užsikrečia pusė visų gyventojų. Paprastai nepasireiškia jokių simptomų, todėl daugelis moterų nė nežino, kad yra užsikrėtusios. Dažniausiai šis virusas nesukelia vėžio, nes jį sunaikina imuninė žmogaus sistema, tačiau pasitaiko ir priešingų atvejų – štai kodėl ši vakcina yra tokia svarbi.

ŽPV vakcina

Vakcina apsaugo nuo dviejų viruso tipų, dažniausiai sukeliančių gimdos kaklelio vėžį (daugiau nei 70 proc. atveju). Ji neapsaugos jūsų nuo visų ŽPV tipų, todėl ateityje gimdos kaklelį reikės tikrintis (atlikti tepinėlio tyrimus).

Pasiskiepijus šia vakcina, rizika susirgti gimdos kaklelio vėžiu sumažėja daugiau nei 70 proc.

Kada reikėtų skiepytis?

Pasiskiepyti reikia prieš pradėdant lytinį gyvenimą. Rekomenduojama skiepytis sulaukus 12–13 metų amžiaus, tokiu būdu siekiant apsaugoti kiek įmanoma ankstyvesniame amžiuje, todėl mokykloje bus skiepijamos visos devintų klasių mergaitės. Taip pat bus skiepijamos visos mergaitės, gimusios laikotarpiu nuo 1993 m. liepos 2 d. iki 1995 m. liepos 1 d. Ši vakcina neapsaugos jūsų nuo kitų lytiniu keliu plintančių ligų ir nuo nėštumo.

Kaip vyksta skiepijimas?

Siekiant užtikrinti veiksmingiausią apsaugą, per metus skiriamos trys vakcinų dozės. Kaip ir kūdikystėje skiepijamų vakcinų atveju, šiuo atveju taip pat būtina baigti kursą ir gauti visas tris dozes – tik tuomet vakcina gali būti veiksminga.

Jūsų mokyklos sveikatos priežiūros darbuotojai skiepijimą organizuos mokykloje. Slaugytoja suleis vakciną į žasto raumenis.

Šia vakcina galima skiepytis ir tuomet, jei sergate astma, egzema ar šienlige. Jei vis dėlto nerimaujate arba esate labai alergiška lateksui, prieš skiepydamasi pasitarkite su slaugytoja.

Pašalinis poveikis

Pašalinis vakcinų sukiamas poveikis yra labai silpnas; dažniausiai jis pasireiškia greitai praeinančiu paskiepytos vietos dilgčiojimu ar skaudėjimu. Vakcina atitinka griežtus saugos standartus, leidžiančius ją naudoti JK ir kitose Europos šalyse.

Kartais po injekcijos atsiranda išbėrimas. Slaugytoja žino, kaip tokiais atvejais elgtis. Tai nėra priežastis nutraukti vakcinų injekcijas nuo ŽPV sukiamų ar kitų ligų.

Labai retai pasitaiko rimtos alerginės reakcijos, tačiau ir tokiais atvejais slaugytojos žino, kaip elgtis. Skyrus reikiamą gydymą, jau po kelių valandų dingsta visi nemalonūs pojūčiai.

Ar čia vakcina gali pasiskiepyti mano vyresnė sesuo?

Taip, vyresnės mergaitės, gimusios laikotarpiu nuo 1991 m. liepos 2 d. iki 1993 m. liepos 1 d., kitais metais galės pasiskiepyti šeimos gydytojų kabinetuose. Jei jūsų sesuo yra vyresnė, informacijos ji turėtų ieškoti tinklalapyje www.helpprotectyourself.info

Pamiršai ateiti sutartu laiku?

Nesijaudink, tave susiras mokykloje arba sveikatos priežiūros darbuotojai susisieks su tavo tėvais ir susitars dėl kito laiko.

Sutikimas skiepytis

Tau duos sutikimo blanką, kurį turės pasirašyti kuris nors tėvų, taip patvirtindamas savo sutikimą, kad būtum paskiepyta. Pasirašytą blanką reikia atnešti prieš skiepijantis.

Manoma, kad vyresnės nei 16 metų merginos yra pakankamai subrendusios ir gali pasirašyti sutikimą pačios, jei nėra kokių nors kitokių rimtų priežasčių.

Jei tavo tėvai abejoja dėl skiepijimo, vis viena atnešk blanką ir pasikalbėk su mokyklos sveikatos priežiūros darbuotojais arba savo šeimos gydytoju. Pasiskiepijusi dabar, ateityje apsisaugosi nuo gimdos kaklelio vėžį sukeliančių dažniausiai pasitaikančių priežasčių.

Išsamesnė informacija

Tavo tėvai yra gavę klausimų ir atsakymų lankstinuką, kuriame pateikiama išsamesnė informacija apie sutikimą bei kitus šiame lapelyje gvildenamus klausimus. Be to, šią informaciją galima parsisiųsdinti iš mūsų tinklalapio www.helpprotectyourself.info

Jei norite šio lapelio arba klausimų ir atsakymų lankstinuko kita kalba, apsilankykite mūsų tinklalapyje arba paprašykite, kad juos išspausdintų jūsų mokyklos slaugytoja.

Sveikatos, socialinių paslaugų ir visuomenės apsaugos departamento užsakymu parengė Visuomenės sveikatos tarnyba. Valstybės autorių teisių saugoma medžiaga platinama Jos Didenybės raštinės kontrolieriaus ir Karalienės spaustuvininke Škotijoje leidimu.